

**Kijavító végzés az Mf.I.40.050/2023/25. szám
alatt található!**

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.050/2023/23.

A felperes:

(felperes neve) (lakcíme., tartózkodási hely: ...)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kincses István Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kincses István; iroda címe.)

Az alperes:

(alperesi cég neve) (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Lak Edit ügyvéd (ügyvéd címe.

A per tárgya:

munkaviszony megszüntetése és egyéb követelés

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Gyulai Törvényszék 7.M.70.068/2022/26/I.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

Felperes, 7.M.70.068/2022/27. és 31., az alperes, 7.M.70.068/2022/29.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben, az alábbiak szerint megváltoztatja.

Az alperes által 2022. szeptember 7-től 2024. november 6-ig terjedő időszakra fizetendő jövedelempótló kártérítés összegét 1 865 706 (egymillió-nyolcszázhatvanötezer-hétszázhat) Ft-ra, a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 279 000 (kettőszázhetvenkilencezer) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy az államnak a NAV illetékbevételi számlájára fizessen meg az esedékesség napjáig 62 092 (hatvankettőezer-kilencvenkettő) Ft fellebbezési eljárási illetéket. Az ezt meghaladó 5 048 (ötezer-negyvennyolc) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat meghozatalát követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2017. február 3. napján határozatlan időre szóló munkaviszonyt létesített az alperessel gépjármű-vezetői munkakör ellátására. A munkaszerződés alapján személyi alaphére munkaviszonya megszüntetésekor bruttó 262 000 Ft, havi időbér alapú távolléti díjának összege bruttó 262 017 Ft volt.

[2] Az alperes a 2/2018. számú utasításban a 2019. január 1. napját követően a Törökország irányába induló, illetve üvegfuvarozást teljesítő fuvarokra – egyebek mellett – uniós célsország esetén 30 Ft/km díjazás megfizetését vállalta. Az ennek alapján megállapított összeget az alperes havonta utólag részben EUR-ban, részben HUF-ban fizette ki és külföldiapidíj, továbbá üzemanyag-megtakarítás jogcímén nettó összegben számolta el.

[3] A kifizetett munkabér elszámolásáról az alperesnél az írásbeli tájékoztatás úgy valósult meg, hogy a havi időbért a munkáltató számfejtőlap megjelölésű nyomtatványokon havonta közölte, a teljesítménybér tételeivel kapcsolatban pedig az adott gépjárművezető és az egyes járatok feltüntetésével havonta elszámolólapot közölt, mely a megtett kilométereket, a 30 Ft/km szorzókat, a külföldön töltött napokat, az EUR-ban kifizetett külföldiapidíjösszegeket és az ezt meghaladó HUF pénznemben kifizetett tételeket, valamint ezek összegzését is tartalmazta. A külföldiapidíj kifizetéseket a felperes aláírásával igazolta. A feltüntetett árfolyamokat is figyelembe véve 2022-ben, a foglalkoztatás időszakában januártól augusztusig tartó időszakra a kilométer alapú díjazás terhére, külföldiapidíj címén átlagosan havi nettó 31941 forint elszámolására került sor a felperes javára. Ugyanezen időszakban a külföldiapidíj címén elszámolt tétel is elérte az adómentesen nyújtható havi nettó 100 000 forintot.

[4] A felperes 2019. július 8-án Romániában közlekedési baleset részese volt, ennek során baleseti eredetű egészségkárosodást szenvedett, térd alatt a bal lábát csonkolták és orvosi rehabilitáció keretében a részleges végtaghiányt protézissel pótolták. A megváltozott egészségi állapotú felperes számára a munkába való visszatérését követően az alperes automata sebességváltós járművet biztosított és a munkafeltételeket, munkaidő-beosztást akként módosította, hogy ezt követően belföldi, illetve egyéjszakás fuvarokat kapott.

[5] Az alperes ügyvezetője a munkaidő-beosztás és munkafeltételek kialakítása kapcsán felmerült egyéni igényekkel összefüggésben a 2021. június 1. napján körlevélben tájékoztatta a munkavállalókat, hogy a korábban bárkinek tett ígérete a fuvarelosztásokra vonatkozóan a

jövőben nem tartható, így mindenkinek mindenhová vállalnia kell fuvarfeladatokat. A felperes ezt követően is az egészségi állapotának megfelelő, fentiekben ismertetett módosított munkafeltételek és munkaidő-beosztás alapján került foglalkoztatásra.

[6] Az (település neve)-i Üveggyár 2022. augusztus 1-jén a termelést megszüntette, az alperes ezt követően a vevői igényeket a lengyelországi Czeszochowában működő üveggyárból való szállítással tudta kielégíteni, ez több napos, a határon történő várakozással járó fuvarfeladatot jelentett.

[7] Az alperes 2022. szeptember 5-13-a közötti időre a felperesnek a szeptember 10-re kitűzött esküvőjére tekintettel szabadságot engedélyezett.

[8] A felperes 2022. augusztus 25-én két fuvarfeladatot kapott. 2022. augusztus 26-i felrakodással és 2022. augusztus 29-i lerakodással (település neve)-ől (település 2. neve-re)ra kellett árut szállítania, majd innen a lengyelországi Czeszochowából Horvátországba kellett fuvarfeladatot teljesítenie.

[9] A felperes 2022. augusztus 25. napján 14:39 órakor sms-ben jelezte, hogy a lengyelországi fuvar nem felel meg a (ügyvezető neve)val kötött szóbeli megállapodásnak. Az alperes ügyvezetője a fuvarszervezőtől tudomást szerzett az utasítás megtagadásáról, és 2022. augusztus 25-én 14:40 órakor telefonon szóban közölte, hogy a felperes „mehet a papíraiért”, amelynek egyeztetett időpontját augusztus 30-ában határozták meg.

[10] A felperes (műszakvezető neve) műszakvezetőt és (fuvarszervező neve) fuvarszervezőt egyaránt értesítette az „elbocsátásáról” és arról, hogy kedden számol le. A fuvarszervező augusztus 26-án pénteken kérte a szerelvény hétvégi kipakolását annak érdekében, hogy hétfőn mással el tudja küldeni.

[11] A felperes 2022. augusztus 30. napján megjelent az alperes (település neve)-i telephelyén és átadta a munkavégzéshez használt eszközöket (kapunyitó, telefon, ládakulcs).

[12] Az alperes 2022. augusztus 30. napján kelt intézkedésével írásbeli figyelmeztetést adott ki, amely szerint a felperes azzal, hogy a 2022. augusztus 25-én kiadott fuvarfeladat teljesítésére vonatkozó utasítást megtagadta, megsértette a Munka Törvénykönyve [2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.)] 52. §-ának (1) bekezdését. Rögzítette, hogy a munkavégzés a munkavállaló egyik leglényegesebb kötelezettsége, amelynek megszegését a munkáltató a jövőben nem fogja tűrni. Az eset körülményeitől és a kötelezettségszegés, illetve a jogsértés súlyától függően a felmondás vagy az azonnali hatályú felmondás következményét helyezte kilátásba.

[13] A fuvarszervező a felperes magántelefonjára 2022. szeptember 2. napján pénteken 13:39 órakor sms-t küldött, amely 2022. szeptember 4. és szeptember 6. napjára két fuvarfeladat kiadását tartalmazta. Ezt követően 16:27 órakor a fuvarszervezőtől érkezett újabb sms a felperesi válaszreakció hiányát a fuvarfeladat megtagadásaként értelmezte.

[14] A felperes 17:02 órakor küldött válasz sms-ben jelezte, hogy (ügyvezető neve) 2022. augusztus 25-én 14:40 perckor „telefonon keresztül kirúgta”, augusztus 30-án a munkavégzéshez szükséges eszközöket átadta, a fuvarszervező kérésére a kamionból kipakolt, így nem is tudná a feladatot elvégezni.

[15] Az alperes a 2022. szeptember 6. napján kelt írásbeli intézkedésével a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette, amelyet a Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjára alapított. Az indokolásban rögzítette a 2022. augusztus 25-i munkáltatói utasítás megtagadását, az azzal kapcsolatos augusztus 30-án kelt írásbeli figyelmeztetés tartalmát, továbbá, hogy a felperes a figyelmeztetésben írt jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés után szeptember 2-án ismételten megtagadta a fuvarfeladat teljesítését úgy, hogy a munkáltatói utasítás jogszerű megtagadásának Mt. 54. §-a

szerinti esetei nem állnak fenn. Ez egyrészt a munkavállaló súlyos kötelezettségszegése, másrészt e magatartás lehetetlenné teszi a munkaviszony fenntartását is.

[16] A munkáltatói azonnali hatályú felmondást a munkáltatói jogkör gyakorlójának, (ügyvezető neve)nak a szabadsága miatt (személy neve) írta alá. A jognyilatkozatot (ügyvezető neve) a per során kifejezett nyilatkozattal jóváhagyta.

[17] A felperes (.....)i lakos, (...)i tartózkodási helyéről (település neve)-i munkahelyére saját gépjárművel közlekedett, amellyel 2021. és 2022. évben összesen 110 772 Ft költsége merült fel.

[18] A felperes 2022. november 25-től határozatlan munkaviszonyt létesített a (V). Kft.-vel biztonsági őr munkakörre hat havi munkaidőkeret (1584 óra) alkalmazásával (havi 264 óra), bruttó 1570 Ft/óra időbér ellenében. Havi munkabére bruttó 414 480 Ft volt.

[19] Ezt követően 2023. október 2. napján tehergépkocsivezető, kamionsofőr munkakörben létesített munkaviszonyt a (K.) Kft.-vel, a munkaszerződés alapján alapbére havi bruttó 232 000 Ft, személyi alapbér és 9000 Ft napidíj a ledolgozott munkanapok számától függően.

A kereset és az ellenkérelem

[20] A felperes többször megváltoztatott és az ítéltábla anyagi pervezetése eredményeként pontosított keresetében kérte, a munkaviszony jogellenes megszüntetésének a megállapítását és annak jogkövetkezményeként kérte kötelezni az alperest a 2022. 09. 07. – 2023. 05. 11. napjáig terjedő időszakra 1 766 654 Ft jövedelempótló kártérítés, továbbá végkielégítés címén két havi távolléti díjnak megfelelő 587 916 Ft, 45 nap felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő 694 090 Ft kompenzációs átalány, munkába járási költségtérítés címén 110 772 Ft, kilométer elszámolásból eredő hiányként 345 486 Ft megfizetésére, valamint az ezzel összefüggő bérigazolások kiadására.

[21] Kérte az alperes perköltségben való marasztalását a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. § (2) bekezdés a) pontjára alapítottn. Csatolta a díjmegállapodást és költségjegyzéket, amelyen összesen 680 000 Ft ügyvédi munkadíjat számított fel, amelyből 100 000 Ft az irattanulmányozás és a keresetlevél benyújtásának díja, ezt meghaladóan pedig 29 munkaórát számított fel 20 000 Ft/óra óradíjjal.

[22] Fenntartott keresete jogalapjaként az Mt. 15. § (1) bekezdését, 22. §-át, 29. §-át, 78. § (1) bekezdését, 122. §-át, 54. § (2) bekezdését, 82. § (1), (2) bekezdését, 166. § (1), (2) bekezdését, 137. § (1), (2) bekezdését, 77. § (3) bekezdés b) pontját, a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló 39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 2. § g) pontját, 4. § (1) bekezdés b) pontját, Szja tv. 25. § (2) bekezdését jelölte meg.

[23] Elsődleges tényállítása szerint a munkaviszonya 2022. augusztus 25-én került megszüntetésre azzal, hogy az alperes ügyvezetője 2022. augusztus 25-én szóban elbocsátotta, ennek alapján történt meg augusztus 30-án a leszámoltatás. A szóbeli felmondás az Mt. 22. §-ába ütközik.

[24] Állította, a munkafeltételeket, illetve munkabeosztást illetően az alperesi ügyvezetővel a tényállásban írtak szerinti szóbeli megállapodás jött létre, ezzel ellentétes volt a 2022. augusztus 25-i fuvarfeladatra történő utasítás, ezért azt jogszerűen tagadta meg. Tekintve, hogy a munkaviszonya már megszűnt, a 2022. szeptember 6-án már nem volt mit felmondani, az alperesnek e napon kelt azonnali hatályú felmondása hatálytalan. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott a Kúria Mfv.10.053/2022/9. számú precedensképes határozatára. A munkaviszony megszüntetése jogellenessége körében

hivatkozott – a munkáltatói utasítás jogszerű megtagadására tekintettel – arra, hogy annak indokolása valótlan, az intézkedés nem a munkáltatói jogkör gyakorlójától származott, az alperes nem tartotta be a fegyelmi szabályzatban rögzített eljárási rendet. Emellett előadta, a 2022. szeptember 2-i utasítás az alperes által előzetesen engedélyezett szabadságára tekintettel sem lett volna teljesíthető.

[25] Az Mt. 82. § (1) bekezdésre alapított igényt illetően hivatkozott arra, hogy az alapbér mellett a 2/2018. számú utasítás alapján a megtett kilométerek alapján részesült díjazásban, amely 2022. 01. – 2022. 08. közötti időtartamban átlagosan havi 31 941 Ft, jövedelemkiesésként kérte figyelembe venni a havi nettó 100 000 Ft üzemanyag-megtakarítást. Ezáltal az elmaradt jövedelem címén érvényesíteni kívánt kárigénye alapját 393 958 Ft-ban határozta meg. A jövedelemkiesés összegének meghatározása kapcsán hivatkozott a BH2013. 8.354.1. számú eseti döntésre. A teljes napidíjat megtakarította. Az teljes mértékben munkabérnek minősül. A távolléti díjának összegét havi nettó 293 958 Ft-ban határozta meg (havi időbér alapján kimutatott bruttó 262 017 Ft + nettó összegben kifizetett havi 31 941 Ft).

[26] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben való marasztalását kérte az IM r. 2. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottn.

[27] Az ellenkérelméhez csatolt 2022. február 7. napján kelt megbízási szerződés szerint a kikötött óradíj 18 000 Ft + áfa volt. A 2023. január 24-én kelt szerződésmódosításban az óradíjat 2023. január 1. napjától 23 000 Ft + áfa összegre emelték (16. sorszám).

[28] A 25. sorszámú jegyzőkönyvben szereplő nyilatkozatban 793 000 Ft + áfa, azaz 1 007 110 Ft munkadíjat és útiköltséggént 69 567 Ft készkiadást számított fel.

[29] Érdemi védekezése szerint a munkáltatói azonnali hatályú felmondás Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt jogalapja fennáll, az megfelel az Mt. 66. § (1) bekezdésében foglaltaknak, indokolása valós, világos és okszerű.

[30] Tagadta a felperes által a balesetét követő munkafeltételeket érintő megállapodás létrejöttét. Együttérzésből biztosította a felperes számára a kedvezőbb fuvarfeltételeket. Előadta, a 2021. június 1. napján kelt utasításban közölte a járművezetőkkel, hogy egyéni szempontokat a fuvarfeladatok kiosztásánál nem tud figyelembe venni. Hivatkozott az Mt. 6. § (1), (2) és (4) bekezdésére.

[31] A gazdasági körülmények változása, az (település neve)-i Üveggyár részleges leállása előzte meg a 2022. augusztus 25-i fuvarfeladatot. Az utasítás megtagadását a felperes nem vitatta. Az ügyvezető a munkaszerződést nem mondta fel, 2022. augusztus 30-án arról tájékoztatta a felperest, hogy munkaviszonya továbbra is fennáll, munkavégzési kötelezettsége van, a papírok kiállítására nincs lehetőség. A felperes ekkor közölte, nem akar felmondani, a kiosztott fuvarfeladatok nem felelnek meg a részére, azt követelte, hogy a munkáltató belföldi fuvarfeladatokra ossza be. A kialakult helyzetben a felperes saját elhatározásából adta vissza a munkavégzés eszközeit, majd távozott. A felperes önkényes távozását követően került sor 2022. augusztus 30-án az írásbeli figyelmeztetésre. A felperes szeptember 2-án 13.39 órakor sms-ben újabb fuvarfeladatot kapott, amelyre visszajelzés nem érkezett, ezért jelezte a fuvarszervező, hogy a válasz elmaradását a fuvarfeladat megtagadásaként értékeli.

[32] Ezt követte az azonnali hatályú felmondás, melynek indoka valós. Ennek tényét sms üzenetváltások igazolják. Nem volt indokolt a szabályzat szerinti vizsgálat lefolytatása, mert egyértelmű volt, hogy a felperes a munkáltatói utasítást megtagadta. A felperes Mt. 42. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kötelezettségét is megszegte, az jelentős mértékű.

[33] Az azonnali hatályú felmondás kiadásakor (ügyvezető neve) ügyvezető szabadságát töltötte, ezért az intézkedést (személy neve) adta ki, akinek jognyilatkozatát az ügyvezető jóváhagyta.

[34] A távolléti díjat az időbér alapján havi bruttó 262 017 Ft-ban határozta meg az Mt. 148. § (1) bekezdés a) és b) pontja ba) és bb) alpontjai alapján.

[35] Álláspontja szerint a napidíj és az üzemanyag-megtakarítás címén kifizetett összegek a távolléti díj számításánál nem vehetők figyelembe. A 2/2018. számú ügyvezetői utasításban feltüntetett kilométerenkénti összeg két jogcímet foglal magában az üzemanyag-megtakarítást az Szjt. tv. 27. § (2) bekezdése és 19. §-a alapján, továbbá napidíjat a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó elismert költségekről szóló 285/2011. (II. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-a alapján. Az üzemanyag-megtakarítással kapcsolatos álláspontjának alátámasztására hivatkozott a BH2012. 158. számú eseti döntésre.

[36] Az Mt. 83. § (4) bekezdés a) pontjára utalással a felperest terhelő kárenyhítési kötelezettségre hivatkozott. Előadta, az ágazatban munkaerőhiány volt, ami baleseti eredetű egészségkárosodás ellenére is lehetővé tette a felperes elhelyezkedését. Bizonyítási szükséghelyzet alapján kérte a felperest nyilatkoztatni az elhelyezkedés megkísérlése tárgyában tett intézkedéseire.

[37] A végkielégítés alapja az általa megjelölt távolléti díj összege lehet. A felperes elhelyezkedését követően jövedelemkiesés már nem merül fel.

[38] Kifejtette álláspontját a felperes kilométer elszámolással és munkába járással kapcsolatos költségtérítésre vonatkozó igénye kapcsán. Előadta, a napidíj a fuvarfeladat teljesítéséhez kapcsolódó költség, amelyet a felperes maradéktalanul elköltött. Ennek az ellenkezőjét a felperesnek kell bizonylatokkal igazolni. Utalt arra, az e körben hivatkozott EUB C-428/19. számú ítélet megállapításai jelen ügyben nem irányadók, mert annak tényállása a perbelitől eltérő.

[39] Az üzemanyag-megtakarítás kapcsán arra hivatkozott, hogy a 100 000 Ft-ot meghaladó mértékű üzemanyag-megtakarítás lehetne a jövedelemkiesés meghatározása alapját képező átlagkereset része, ezt meghaladó üzemanyag-megtakarítás azonban nem került kifizetésre.

[40] E körben, továbbá a napidíjat terhelő költségeket illetően könyvszakértői bizonyítás elrendelését kérte.

[41] Az elsőfokú bíróság a 23/I. sorszámú végzésében az alperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése és erre tekintettel az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmét elutasította. A 23/II. sorszámú végzésében az eljárást részben – a kompenzációs átalány, illetve az átváltási veszteség iránti kereseti kérelmek vonatkozásában – a felperes elállására tekintettel megszüntette.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[42] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek jövedelem pótló kártérítés címén a 2022. szeptember 7-étől 2023. május 11-ig tartó időszakra 1 128 744 Ft-ot, végkielégítés címén 587 916 Ft-ot, a gépjárművel történő munkába járás költségtérítése címén 110 772 Ft-ot. Ezt meghaladóan a jövedelem pótló kártérítés iránti keresetet, továbbá a kilométer-elszámolás alapján járó munkabér és az ezzel összefüggő igazolás kiadása iránti keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 215 900 Ft perköltséget. Az alperest 109 646 Ft eljárási

illeték megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy 139 651 Ft részben mérsékelt összegű eljárási illeték az állam terhén marad.

[43] A munkafeltételek és a munkaidő-beosztás közlekedési balesetet követő megállapodáson alapuló módosítása, az írásbeli azonnali hatályú felmondást megelőző szóbeli elbocsátás ténye, az azzal kapcsolatos munkaeszközökkel való elszámolás tekintetében a tényállást a felperes által előadottakra alapította. Hangsúlyozta, a felperes szavahihetőnek bizonyult, míg az alperes szavahihetőségét a „tanúbizonyítás során tapasztalt körülmények”, különösen (műszakvezető neve) tanúvallomása kialakulásának módja rontotta. Rámutatott, az egzakt bizonyítékként rendelkezésre álló sms üzenetváltások szintén a felperesi tényállítás hiteltérdemlőségét támasztották alá. Az Mt. 6. § (3) bekezdésének és 51. § (3) bekezdésének rendelkezéseire is figyelemmel életszerűnek fogadta el azt a felperesi előadást, amely szerint a felperes és (ügyvezető neve) ügyvezető között szóban a tényállásban írt tartalmú megállapodás jött létre, amelyet az alperes 2021. június 1. napján kelt körlevele nem érintett. Tény, hogy a felperes az utasítást megtagadta, ezért az alperesi ügyvezető őt szóban és ráutaló magatartással (elszámolás lebonyolításával) elbocsátotta. Az utasítás megtagadása jogszerű volt az Mt. 54. § (2) bekezdése alapján, mert a 2022. augusztus 25-én és szeptember 2-án kiadott fuvarfeladatok ellentétesek voltak az Mt. már hivatkozott rendelkezéseivel. Mindezen túl a szeptember 2-i utasítás az elszámolás (leszámolás) utáni, az alperes részéről ismételt munkába állítás nem történt. Mindezek alapján arra lehet okszerű következtetést levonni, hogy a munkáltató az augusztus 30-i írásbeli figyelmeztetéssel, majd a szeptember 2-i utasítások kiadásával a jogszerű munkáltatói azonnali hatályú felmondás feltételeit, illetve annak látszatát kívánta kialakítani. Ettől eltérő álláspont elfoglalása esetén megítélése szerint a munkavállalói kötelezettségszegés nem minősíthető olyan jelentős mértékűnek, amely az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontján alapuló munkáltatói rendkívüli felmondást vonná maga után, ezért az jogellenes.

[44] Megállapította, a felperes Mt. 82. § (1) bekezdése alapján érvényesített jövedelempótló kártérítés iránt érvényesített igényt.

[45] Annak elbírálásához a jövedelemkiesés alapját képező átlagjövedelem meghatározása szükséges az Mt. 177. §-a szerint alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 6:528. § (3) és (5) bekezdése figyelembevételével. A 2/2018. számú ügyvezetői utasítást a munkáltató egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó jognyilatkozatának tekintette, amely az Mt. 137. § (1) és (2) bekezdése szerinti teljesítménybért állapít meg a megtett kilométerek függvényében. Ebből következően az ügyvezetői utasításon alapuló díjazást a távolléti díj összegének meghatározásakor figyelembe vette az Mt. 148. § (1) bekezdés b) pontja alapján. Megítélése szerint mindezt nem érinti, hogy a munkáltató azt részben napidíj, részben üzemanyag-megtakarítás jogcímén számolta el. A teljes kártérítés elvére figyelemmel az e címen kifizetett, összesen 131 941 Ft-ot 15 % szja kulcs figyelembevételével bruttósította (155 229 Ft). A felek egyező előadása szerinti 262 017 Ft havi időbér alapú távolléti díj összegét 18,5 %-kal csökkentette az Mt. 172. § (2) bekezdése és a Tbj. 32. § b) pontja értelmében. Így a havi 213 544 Ft távolléti díj és a 155 229 Ft teljesítménybér alapján a jövedelemkiesés összegét a 2022. november 25-i elhelyezkedéséig havi 368 773 Ft-ban állapította meg.

[46] Megállapította, a 2022. november 25-i elhelyezkedését követően a felperes társadalombiztosítási járulékokkal csökkentett jövedelme 337 801 Ft, ezért az ezt követő időszakra havi bruttó 30 972 Ft kártérítésre jogosult.

[47] Mindezek figyelembevételével levezetett számítása szerint a 2022. szeptember 7-től november 24-ig tartó időszakra a felperest 957 695 Ft, a 2022. november 25-től 2023. május 11-ig tartó időszakra 171 049 Ft, összesen 1 128 744 Ft kártérítés illeti meg.

[48] A felmondás jogellenessége folytán megalapozottnak ítélte a felperes két havi távolléti díjnak megfelelő végkielégítésre vonatkozó igényét azzal, hogy a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés tilalmára figyelemmel azt a kereset szerinti összegben, 587 916 Ft-ban számolta el.

[49] Kifejtett indokai szerint megalapozottnak találta a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítés iránti igényt, míg a kilométer-elszámoláson alapuló további 345 486 Ft követelés megítélésére nem látott lehetőséget.

[50] Mellőzte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését arra figyelemmel, hogy az alperesi egyoldalú kötelezettségvállalás folytán a napidíj és üzemanyag-megtakarítás címén elszámolt tételek kilométer alapú teljesítménybérnek minősülnek.

[51] A könyvszakértői bizonyítás lefolytatását szükségtelennek tartotta, mert elfoglalt álláspontja folytán a felperesi igény matematikai műveletekkel meghatározható, különleges szakértelmet nem igényel. Ugyancsak indokolatlannak találta a felperes által bejelentett két további tanú meghallgatását.

[52] Megállapította, a felperes keresettől való részbeni elállását és a kereset leszállítását megelőzően a per tárgyának értéke 4 779 643 Ft volt. A felek által felszámított ügyvédi munkadíj mértékét mindkét fél esetében mérsékelte, mert az a pertárgyértékhez, az általános százalékos mértékhez és az azt feltételező munkához képest az alkalmazott óradíjak feltűnően eltérő végösszegre vezetnének. Utalt arra, hogy a felek képviselői részéről a pervitel sem bizonyult minden vonatkozásban célszerűnek.

[53] Az eljárás megszüntetésével érintett tételek vonatkozásában a felmerült 41 646 Ft illetéket 4 165 Ft-ra mérsékelte. Ennek figyelembevételével kötelezte az alperest a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az eljárási illeték megfizetésére, továbbá megállapította, hogy a további eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[54] Az ítélet ellen a felperes és az alperes egyaránt fellebbezett.

[55] A felperes pontosított fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a 2022. november 25-től 2023. május 11-ig megítélt jövedelempótló kártérítés összegének 749 373 Ft-ra történő felemelését kérte. Kérte továbbá az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását akként, hogy a másodfokú bíróság mellőzze a perköltségfizetésre kötelezést, és az alperest kötelezze 390 000 Ft elsőfokú perköltség javára történő megfizetésére. Keresetét a fellebbezésében a Pp. 521. § (2) bekezdése alapján felemelte és a fellebbezésben kifejtett indokok alapján a 2023. május 12-től 2023. szeptember 31. napjáig terjedő időre napi 4461 Ft jövedelempótló kártérítésre tartott igényt. A másodfokú eljárás alatt bekövetkezett munkahelyváltoztatásra figyelemmel 2023. október 1. napjától a másodfokú ítélet meghozataláig napi 1492 Ft megfizetését kérte. Ennek alapján jövedelempótló kártérítés címén az alperest összesen 1 943 503 Ft-ban kérte marasztalni. Kérte az alperes 1 120 000 Ft-ban felszámított másodfokú perköltségben való marasztalását a csatolt költségjegyzék szerint (Pf.F/9. sorszám).

[56] Másodlagosan a 2023. május 11 – 2023. szeptember 30-ig terjedő időre az elsőfokú bíróság számításának alapulvételével emelte fel a jövedelempótló kártérítés összegét.

[57] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a keresetpótló járadék megállapításánál figyelmen kívül hagyta, hogy a jelenlegi munkahelyén elért munkabérért havi 264 órát kell dolgoznia, ami megítélése szerint olyan rendkívüli munkateljesítmény, amelyet a Ptk. 6:528. § (6) bekezdése alapján a jövedelemkiesés meghatározásánál nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Ezért az összemérés alapjaként a jelenlegi munkahelyén elért jövedelemként nettó 233 083 Ft vehető figyelembe. Ebből következően 2022. november 25-től a kártérítés alapjaként 135 690 Ft, azaz napi 4461 Ft jövedelemveszteség állapítható meg, így az e címen 2023. május 11-ig járó jövedelempótló kártérítés összege 749 373 Ft, az elsőfokú ítélet meghozatalától 2023. szeptember 30-áig ugyancsak napi 4461 Ft jövedelempótló kártérítésre jogosult.

[58] Előadta, 2023. október 1. napjától új munkaviszonyt létesített, ahol az alperesnél elért munkabérhez képest átlagosan havi 44 766 Ft-tal (napi 1492 Ft) alacsonyabb a munkabére.

[59] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 83. §-ának megsértésével kötelezte az alperes perköltségének a megfizetésére. Megítélése szerint a perben nettó elszámolás mellett is alapvetően pernyertesnek minősült. Az elsőfokú ítéletből nem állapítható meg a pertárgy értékének meghatározásának módja és a pervesztesség-pernyertesesség arányának levezetése. A felmondás jogellenességének megállapítása iránti kereset tekintetében az alperes teljes mértékben pervesztésnek bizonyult. A Pp. 521. §-a alapján a per tárgyának értéke a munkaügyi perekben az egy évi távolléti díj összege, ezért az elsőfokú bíróság által meghatározott perérték sem megfelelő. Keresete nem volt eltúlzott,összegszerű kimunkálása az alperes adatközléséig csak feltételezéseken alapult, illetve az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését követően került sor kereseti igénye leszállítására, így a Pp. 83. § (3) és (4) bekezdésére figyelemmel sem kötelezhető perköltség viselésére. Azok a kereseti elemek, amelyekről elállt, csekély összeget tettek ki, így a pontosított díjigényben megjelölt 780 000 Ft perköltségigény 50 %-ára, azaz 390 000 Ft-ra perköltséggént igényt tarthat.

[60] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását és a felperesnek 1 055 143 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

[61] Másodlagos fellebbezési kérelme szerint az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felmentési időre járó két havi távolléti díjat 524 034 Ft-ra, a végkielégítés címén 45 napra járó távolléti díjat 393 026 Ft-ra kérte leszállítani, kérte továbbá a felperes 742 908 Ft perköltségben való marasztalását.

[62] Harmadlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult.

[63] Kérte a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján azzal, hogy jogi képviselője áfa körbe tartozik. Díjjegyzék csatolásával bruttó 1 609 801 Ft ügyvédi munkadíjat és 63 463 Ft készkiadást számított fel.

[64] Kifogásolta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást.

[65] Részletezte annak álláspontja szerinti tartalmi hiányosságait, téves megállapításait, amelyek a szabadság bejelentésével, az augusztus 30-án történt eseményekkel, a felperes által használt gépjárművel és az általa felszámított perköltséggel kapcsolatosak. Ez utóbbi kapcsán előadta, az ítélet a felszámított óradíjat tévesen tartalmazza: 2022. évben a jogi képviselőjének óradíja 20 000 Ft+áfa volt, 2023. január 1-től emelték 23 000 Ft+áfa óradíjra. Jogi képviselője a megbízási szerződéseket mindkét évre csatolta. Részletezte az ítéletben szereplő elírásokat. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tévesen megállapított tényállásból tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az azonnali hatályú felmondás jogellenes.

[66] Tételesen megjelölte azokat az eljárási és anyagi jogi jogszabályokat, amelyeket álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sért.

[67] Az elsőfokú bíróság ítéletében nem tett eleget indokolási kötelezettségének, csupán utalt arra, hogy a felperest tekinti szavahihetőnek, az alperes szavahihetőségét nem fogadta el. Utalt ugyan a tanúmeghallgatás során tapasztalt körülményekre, nem adta indokát, hogy (műszakvezető neve) tanúvallomásának mely részét milyen okból tekinti

megkérdőjelezhetőnek. Hangsúlyozta, (műszakvezető neve) tanúvallomása teljesen világos és következetes.

[68] A felperes szavahihetősége körében hivatkozott arra, hogy a felperes csak a 2023. február 9-i tárgyaláson jelezte, hogy 2022. szeptember 5-től szeptember 13-áig szabadságon volt. Erre vonatkozó utalást sem az ügyvezetővel folytatott beszélgetései, sem az sms-ek nem tartalmazznak.

[69] A perbeli adatokból csupán az állapítható meg, hogy a felek között vita alakult ki a felperes foglalkoztatását illetően. (műszakvezető neve) és (fuvarszervező neve) tanú egyaránt a felperestől hallott a „kirúgásáról”, és az sms üzenetekben is csak a felperes írt az elbocsátásáról.

[70] Vitatta azt az ítéleti megállapítást, hogy a Lengyelországba irányuló fuvarfeladat a felperes egészségét közvetlenül vagy súlyosan veszélyeztette, és ezáltal a felperes jogszerűen tagadta meg az utasítást. Az Mt. 6. § (3) bekezdése szerinti méltányos mérlegelés követelményét csak akkor lehet a munkáltatón számon kérni, ha van más több lehetőség is, amelyet mérlegelni kell. A perbeli esetben azonban objektív körülmények miatt nem volt más fuvarfeladat. Az Mt. 51. § (3) bekezdése a munkafeltételek módosítását az egészségi állapot változására tekintettel írja elő, nem pedig akkor, ha a piaci viszonyok megváltoznak.

[71] A felperes nem bizonyította, hogy 2022. augusztus 30-án a munkaviszony megszűnését követően elszámolásra került sor, a felperest nem kellett újra munkába állítani, másrészt pedig a munkavégzéshez szükséges feltételek (műszakvezető neve) tanúvallomásából kitűnően rendelkezésre álltak. Nem megalapozott az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, amely szerint az alperes az augusztus 30-i írásbeli figyelmeztetéssel, illetve a szeptember 2-i utasítások kiadásával a jogszerű munkáltatói azonnali hatályú felmondás feltételeit, illetve annak látszatát akarta kialakítani.

[72] A munkavégzés megtagadása minden esetben kiemelkedő súlyú kötelezettségszegés, amely a legalapvetőbb munkavállalói kötelezettséget sérti, ezért téves az elsőfokú ítélet ezzel ellentétes megállapítása.

[73] Másodlagos fellebbezése kapcsán a jogellenes felmondás jogkövetkezményeként alkalmazandó végkielégítés és jövedelempótló kártérítés alapjául 262 017 Ft összegű távolléti díj figyelembevételét kérte. Kérte figyelembe venni azt is, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, mert belföldi gépjárművezetői munkakörben is elhelyezkedhetett volna, így jövedelemvesztesége nem keletkezett volna, ez esetben ugyanis üzemanyag-megtakarítás és belföldi napidíj címén is részesült volna juttatásban.

[74] Hangsúlyozta, a 3/2014. (III. 31.) KMK vélemény szerint a munkaviszony munkáltató általi jogellenes megszüntetésének az Mt. 82-84. §-aiban szabályozott jogkövetkezményei tekintetében, illetve mellett megfelelően kell alkalmazni az Mt-nek a munkáltató kártérítési felelősségére vonatkozó XIII. fejezetét. Az Mt. XIII. fejezetében a kártérítés mértéke és módja cím alatt szerepel az Mt. 169. § (4) bekezdése, amely szerint nem kell megtéríteni azon juttatások értékét, amelyek rendeltetésük szerint csak munkavégzés esetén járnak, továbbá a költségtérítés címén kapott összeget. Az, hogy az elsőfokú bíróság a napidíj havi átlagát figyelembe vette, az Mt. 169. § (4) bekezdésébe ütközik.

[75] A felperes a jövedelempótló kártérítési igénye alapjául az elszenvedett munkahelyi balesetet jelölte meg, az a tény, amely a felperes szerint a jövedelemveszteségét megalapozza. Ez az igénye pedig ahogyan arra az elsőfokú eljárásban is hivatkozott, elévült, az elévüléssel kapcsolatos kérdésekre azonban ítéletében nem tért ki, így e körben is megsértette indokolási kötelezettségét.

[76] Az elsőfokú bíróság a kereseten is túlterjeszkedett, mert a jövedelempótló kártérítést olyan jogcímre alapítottnak ítélte meg, amelyre a felperes nem hivatkozott.

[77] Tévedett az elsőfokú bíróság a napidíj és üzemanyag-megtakarítás jogi természetének megítélése körében, mert csupán azt vizsgálta, hogy a 2/2018. számú ügyvezetői utasítás juttatást állapít meg a megtett kilométerek függvényében, de nem vizsgálta a kifizetés tényleges jogcímét. Az Mt. 137. § (2) bekezdése és 138. § (1) bekezdése rögzíti mi minősül teljesítménybérnek, a díjazást minden esetben a munkáltató határozza meg, szemben a napidíjjal és az üzemanyag-megtakarítással, mert annak kifizetését jogszabályok teszik lehetővé.

[78] A 3/2014. (III. 31.) KMK vélemény szerinti bruttósítás nem jelenti azt, hogy a bíróság eltérhet a felek között éveken át alkalmazott gyakorlattól. A felperes maga adta elő, tudomással bírt arról, hogy a kilométerenkénti díjazás alapelően felüli, ezt a gyakorlatot elfogadta. Hangsúlyozta, hivatkozott a BH2012. 158. számú eseti döntésre, az elsőfokú bíróság e hivatkozására azonban nem is tért ki.

[79] A harmadlagos fellebbezési kérelmét az indokolási kötelezettség megsértésére és a kirívóan okszerűtlen mérlegelésre alapította azzal, hogy ezen eljárás szabályok megsértése kihatott az érdemi döntésre, és annak orvoslására a másodfokú eljárásban nem kerülhet sor.

[80] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, a felperes eleget tett-e kárenyhítési kötelezettségének. Indítványa ellenére nem hívta fel a felperest, hogy csatolja a jelen munkaviszony megszűnését követő 6 hónapban benyújtott álláspályázatait és az azokra adott válaszokat.

[81] Kifogásolta a könyvszakértői bizonyítás lefolytatásának a mellőzését. Az elsőfokú ítéletnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése mellőzésének indokai ellentétben állnak az elsőfokú bíróság 2023. február 9-i tárgyaláson adott tájékoztatásával, amelyben az EUB C-428/19. számú ítéletre való hivatkozás szerepel. Az EUB ítélete ellentétben áll a perben hozott elsőfokú döntéssel, amely indokolja az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

[82] A perköltségre vonatkozó fellebbezést illetően hivatkozott arra, hogy az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a megbízási szerződésben kikötött munkadíj alapján igényelte költségét, így a pertárgyértékre és az általános százalékos mértékre vonatkozó ítéleti indokolás alaptalan. Nem értelmezhető az elvégzett munka mennyiségére való hivatkozás sem. Az elsőfokú bíróság rendelkezésére álltak ellenőrizhető módon (benyújtott beadványok, tárgyaláson való részvétel) a jogi képviselő által elvégzett munkára vonatkozó adatok. Jogi képviselője kizárólag a bíróság felhívására terjesztett elő beadványokat. Az elsőfokú bíróság a saját korábbi álláspontjával ellentétben jutott eltérő következtetésre, ezért a felek pervitelének célszerűtlensége nem állapítható meg. Az alperesi oldalon többletmunkát idézett elő a többszöri keresetváltogatás, új elemekre (sms, szabadság, kamerafelvétel) való hivatkozás, az általa becsatolt elszámolási dokumentációk nem teljes körű áttekintése miatti felperesi kifogások.

[83] Mindezen túl az elsőfokú bíróság a perköltség vonatkozásában az indokolási kötelezettségét is megsértette, mert nem határozta meg milyen összegre mérsékelte az igényelt ügyvédi munkadíjat, és ezen mérsékelt összegből a pernyerés és pervesztés aránya alapján az egyes feleknél milyen végösszegek adódnak. A per tárgyának értékét 4 779 643 Ft-ban határozva meg vezette le az egyes fellebbezési kérelmeihez kapcsolódóan a pervesztesség-pernyertesség arányát és ehhez mérten a neki járó perköltség összegét.

[84] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet saját fellebbezése szerinti megváltoztatását kérte.

[85] Álláspontja szerint a felperesnek a jövedelempótló kártérítés összegének felemelésére irányuló fellebbezése keresetváltogatást tartalmaz, mert olyan új tényeket ad elő, amelyeket már az elsőfokú eljárásban a perfelvételi szakaszban is ismernie kellett, továbbá azt az

elsőfokú eljárásban nem hivatkozott jogszabályhelyre, a Ptk. 6:528. § (6) bekezdésére alapítja. A másodfokú eljárásban a rendkívüli munkateljesítményre alapozott igényét sem eljárásjogi okból, sem anyagi jogi okból nem érvényesítheti. Igénye a Pp. 7. § (1) bekezdés 12. pontja alapján keresetváltoztatásnak minősül, amelynek a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján a (2) bekezdésben írt feltételek hiányában nincs helye.

[86] Anyagi jogi okból amiatt nem érvényesítheti a rendkívüli munkateljesítményre alapozott igényét a felperes, mert annak jogalapja az Mt. 169. § (3) bekezdése, nem a Ptk. hivatkozott rendelkezése.

[87] Mivel a felperes fellebbezésében érvényesíteni kívánt jövedelempótló kártérítés iránti igénye meg nem engedett keresetváltoztatás, a keresetfelemelés Pp. 521. § (2) bekezdésében írt feltételei sem állnak fenn.

[88] A felperes érvelésével szemben egyértelműen megállapítható, hogy a felperes 2022. december 22-én kelt beadványában megjelöltek alapján határozta meg az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét 4 779 643 Ft-ban. Ebből az elsőfokú bíróság mindösszesen 1 827 432 Ft-ot ítelt meg, a felperes pernyertességének aránya tehát 38 % és nem 50 %. A Pp. 512. § (1) bekezdése szerinti egy évi távolléti díjnak megfelelő pertárgyérték csak abban az esetben vehető figyelembe, ha a felperes a munkaviszony helyreállítását kéri. A Pp. 512. § (2) bekezdése pedig akkor alkalmazható, ha a per tárgya bérkülönbözet. A jelen per tárgya azonban ettől eltérő.

[89] Nem alkalmazható a Pp. 83. § (3) bekezdése sem, mert a per nem olyan követelés iránt folyik, amelynek összecszerű megítélése bírói mérlegeléstől függ. Mindemelllett a felperes jogszabályhely alkalmazására az elsőfokú ítélet meghozatala előtt nem hivatkozott.

[90] A felperesnek a perfelvétel lezárásáig minden lényeges adat és információ rendelkezésére állt a követelése összegének meghatározására. Ismerte a saját egészségi állapotát és azokat a körülményeket is, amelyek a rendkívüli erőlkifejtés kapcsán utóbb a fellebbezésben állít, ezért a Pp. 83. § (4) bekezdésére való hivatkozása alaptalan.

[91] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet alperesi fellebbezéssel érintett rendelkezésének helybenhagyását és saját fellebbezése szerinti megváltoztatását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg az alperesi felmondás jogellenességét. A 2022. augusztus 30-án történtek ezt igazolják.

[92] A fentiektől függetlenül önállóan megalapozza a munkáltatói írásbeli felmondás jogellenességét a szabadsága idejére ütemezett munkavégzés elvárása.

[93] Megismételte azt az álláspontját, önmagában az a tény megalapozza a felmondás jogellenességét, hogy az alperes a saját szabályzatában írt eljárást nem tartotta be a munkaviszony megszüntetésekor.

[94] Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság az alperes munkáltatói kötelezettségvállalása alapján arra a következtetésre, hogy az abban szereplő összeget bérelemként kell értékelni.

[95] A kárenyhítési kötelezettség körében tett az a hivatkozás, hogy gépjárművezetőként nem állt munkába és ezáltal nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, új elem. Erre a fellebbezésben már nem lehet hivatkozni.

[96] Az alperesnek szakértői bizonyítás iránti indítványa az elsőfokú eljárásban nem volt.

[97] Aránytalannak tekintette az alperes által felszámított perköltséget.

[98] Utalt arra, az eljáró bíróságnak lehetősége lett volna akár anyagi pervezetéssel, akár más módon jelezni, ha a felek által előterjesztett elszámolásokat pontatlannak tekinti, de ilyen nem történt. Megítélése szerint amennyiben az eljáró bíróság a felek előterjesztéseitől eltérő

elszámolást vesz figyelembe, annak pontosítása érdekében benyújtott fellebbezési kérelmet nem lehet túlterjeszkedésként értelmezni.

[99] A járadék másodfokú ítélet meghozataláig történő felemelését a Pp. 521. § (2) bekezdése tételesen lehetővé teszi.

[100] Vitatta az alperes perköltségre vonatkozó megállapításait. Megítélése szerint az ítéletből nem vezethető le, hogy nagyobb részben lett pervesztes. A kártérítés jelentős része bírói mérlegelés függvénye volt. A kereseti kérelem kártérítési igény pontja akkor került előterjesztésre, amikor még nem állt munkába, azt kárenyhítési kötelezettsége teljesítése eredményeként csökkentette. E vonatkozásban nem lehet pervesztesnek tekinteni.

[101] Az alperes észrevételében részletesen reagált a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra.

[102] Az ítéltábla anyagi pervezetése eredményeként a pontosított keresetváltoztatás előterjesztését követően az alperes a Pp. 379. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését kérte. Érvelése szerint a felperes pontosított keresete sem felel meg a Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontjának, mivel az érvényesíteni kívánt jog keretében a felmondás jogellenességére vonatkozó valamennyi jogszabályhelyet nem jelölte meg, így nem hivatkozott az Mt. 27. § (1) bekezdésére. Mivel a felperes a keresetlevelében az érvényesíteni kívánt jogot nem jelölte meg jogszabályi hivatkozással, az elsőfokú bíróságnak a keresetlevelet vissza kellett volna utasítania, illetve az eljárás későbbi szakaszában – a másodfokú eljárásban – az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljárást meg kellett volna szüntetnie.

[103] Vitatta, hogy a felperes 2023. október 1. napjától érvényesített jövedelempótló kártérítés iránti igényét. Álláspontja szerint a felperes követelése téves számításra alapul. A jelenlegi munkáltatójánál ugyanis a csatolt okiratokból kitűnően a napidíj és az üzemanyag-megtakarítás kifizetésére is az alpereshez hasonlóan teljesítmény alapon kerül sor, ennek összegét tehát a felperesi jövedelem meghatározásakor ugyanúgy figyelembe kell venni, ahogyan azt az elsőfokú bíróság az alperes esetében tette.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[104] A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

[105] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik, továbbá, hogy felülbírálati jogkörei közül melynek, vagy melyeknek gyakorlását kéri a másodfokú bíróságtól.

[106] A felperes és az alperes fellebbezésük indokaiból kitűnően egyaránt kérték az elsőfokú ítélet eljárásjogi és anyagi jogi felülbírálatát.

[107] Az ítéltáblának elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy helye van-e a Pp. 379. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megszüntetésének. E rendelkezés szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel – teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll – hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti, ha a Pp. 240. § (1) bekezdése, vagy a 241. § (1) bekezdése szerinti ok az elsőfokú, vagy a másodfokú eljárásban fennáll. Az alperes álláspontja szerint a

felperesnek az ítéltábla anyagi pervezetése eredményeként előterjesztett keresete nem felel meg a Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontja szerinti tartalmi követelményeknek. Erre tekintettel a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának lenne helye, ennek hiányában pedig az eljárást a Pp. 240. § (1) bekezdése alapján hivatalból meg kell szüntetni. A Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság az eljárást annak bármely szakaszában – hivatalból megszünteti, ha a keresetlevelet már a 176. § (1) bekezdés a) – i) pontja és 176. § (2) bekezdés a) – c) pontja alapján vissza kellett volna utasítani. Ebből kitűnően a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontja szerinti visszautasítási ok nem ad alapot az eljárás hivatalbóli megszüntetésére. Mindemellett a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontja alapján a keresetlevél akkor utasítható vissza, ha a fél hiánypótlási felhívást követően nem pótolta a keresetlevél hiányait. Ugyanakkor hiánypótlás elrendelése is szükségtelen volt e körben, mert a felperes eredeti keresetlevele is tartalmazza a Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontja szerinti tartalmi elemet: az érvényesíteni kívánt jogot a jogalap megjelölése útján. A Pp. 7. § 8. pontja szerint a jogalap az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására feljogosít. A felperes keresetében a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeit kívánja érvényesíteni. Ennek jogszabályhelyszerűen megjelölt jogalapja az Mt. 82. §-a, amelyet a felperes eredeti keresetlevelében feltüntetett.

[108] Ezt követően az alperes harmadlagos, az elsőfokú ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezése megalapozottságát illetően kellett állást foglalni.

[109] A Pp. 381. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése, vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

[110] Az alperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértésként az indokolási kötelezettség megsértésére [Pp. 346. § (5) bekezdés], a tényállás teljes körű feltárásához szükséges bizonyítás lefolytatásának elmulasztására [Pp. 276. § (1) bekezdés] és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére [Pp. 279. § (1) bekezdés] hivatkozott. Az eljárási szabálysértésekre való hivatkozás részben megalapozatlan, részben pedig nem indokolják az ítélet hatályon kívül helyezését.

[111] A Pp. 346. § (5) bekezdése szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A jogi indokolás tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményébe közzétett határozatától, vagy az arra irányuló indítványt elutasította.

[112] A jogszabályi rendelkezésből következően a bizonyítékok mérlegelése a bíróság jogszabályi kötelezettsége: számba kell vennie és értékelnie kell a bizonyítékokat, világosan kifejtve a Pp. 279. §-a szerinti mérlegelése során figyelembe vett szempontokat. A mérlegelés annak a részletes kifejtését jelenti, hogy az egyes bizonyítékoknak milyen indokok miatt, milyen bizonyító erőt tulajdonított a bíróság, egyes bizonyítékokat miért nem fogadott el és a tényállásban rögzített tényeket milyen bizonyítékok alapján állapította meg (BDT2015. 3348.IV.) Egyetért az ítéltábla az alperesnek azzal az álláspontjával, hogy az elsőfokú bíróság ítélete maradéktalanul nem felel meg a fentiekben támasztott jogszabályi követelményeknek, sem a kereset jogalapját megalapozó tényállást alátámasztó bizonyítékok

értékelése, sem pedig a perköltségre vonatkozó rendelkezés tekintetében. A 3/2015. PJE határozat 3. pontja hatályon kívül helyezte ugyan a PK 206. számú állásfoglalást, azonban továbbra is érvényesülő jogelv, hogy az indokolási kötelezettség megsértése csupán akkor ad alapot az ítélet hatályon kívül helyezésére, ha emiatt az érdemi határozat nem bírálható felül. Amennyiben a per irataiból egyébként megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a döntését mire alapította, akkor a másodfokú bíróság a döntés indokait pótolni tudja és azt meg is kell tennie. A jelen esetben a szükséges peradatok rendelkezésre állnak, ezért az ítéltábla az alperes fellebbezésének érdemi felülbírálata során pótolta az elsőfokú ítélet indokolásának hiányosságait.

[113] A megjelölt további eljárási szabályok megsértése – azok megalapozottsága esetén – a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlásával orvosolhatók. A tényállás fellebbezésben hivatkozott a jogvita érdemére kiható pontatlanságaira, továbbá az elírásokat az ítéltábla a fentiek szerint korrigálta.

[114] Hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértés hiányában az ítéltábla anyagi jogi felülbírálatának gyakorlásával érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[115] Az ítéltábla előrebocsátja, a felperes keresete a munkaviszonya jogellenes megszüntetése jogkövetkezményének érvényesítésére irányul, az elsőfokú bíróság ítéletében e jogalpra alapított keresetet bírálta el. Ítélete tehát nem sérti a Pp. 342. § (3) bekezdésében írtakat. Az erre utaló alperesi fellebbezési hivatkozás tehát téves.

[116] Utal továbbá az ítéltábla arra, az alperes elsődleges fellebbezésében a kereset teljes elutasítását kérte. Fellebbezésének indokolása azonban nem érinti a munkába járással kapcsolatos költségterítésre vonatkozó marasztaló rendelkezést, ezért annak vizsgálatára a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján nem kerülhetett sor. Az elsőfokú bíróság a felperes elállása folytán a 23/II. sorszámú végzésében megszüntette az eljárást a felperes felmondási időre járó 45 napi távolléti díjnak megfelelő összeg megfizetésére vonatkozó keresete tárgyában. Ezért az alperes másodlagos fellebbezése e körben nem értelmezhető.

[117] Az ítéltábla anyagi pervezetése eredményeként pontosított kereset alapján elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes munkaviszonyát a munkáltató 2022. augusztus 25-én szóban, vagy a 2022. szeptember 6. napján kelt írásbeli azonnali hatályú felmondással szüntette-e meg. Az ítéltábla egyetért az elsőfokú ítéletnek azzal a ténymegállapításával, hogy a 2022. augusztus 25-i telefonbeszélgetés során (ügyvezető neve) a felperest „elbocsátotta”, az augusztus 30-i találkozóra ennek technikai lebonyolítása érdekében került sor. (ügyvezető neve) előadása szerint augusztus 25-én elbocsátásról nem volt szó, (fuvarszervező neve) fuvarszervezőn keresztül értesítette a felperest az augusztus 30-i megbeszélésről. Ennek ellentmond a felperes által csatolt sms üzenetváltás tartalma. A felperes az sms-ben közölte (fuvarszervező neve)sal az elbocsátás tényét, továbbá, hogy az ügyintézés céljából kedden megy be a munkáltatóhoz („Gondolom a (település 2. neve) se aktualis mert elbocsátott (ügyvezető neve). Kedden megyek intézni a dolgokat”). Erre (fuvarszervező neve) a következő válaszüzenetet küldte: „Mondta, hogy kedden számolsz le, így a (település 2. neve) sem aktuális”. Az üzenetben szereplő a leszámolásra vonatkozó (ügyvezető neve)től származó információ nem értelmezhető a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó nyilatkozat hiányában. A válaszüzenet tehát egyrészt cáfolja (ügyvezető neve) előadását, másrészt bizonyítja az erre vonatkozó felperesi tényállítást. Mindezek figyelembevételével (műszakvezető neve) tudomásszerzésének módja a jogvita elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bír.

[118] Azzal egyetért az ítéltábla, hogy a 2022. augusztus 30-i megbeszélés tényállásban rögzített tartalmát a felperes előadásán kívül egyéb bizonyíték nem igazolja. Ennek azonban az ügy eldöntése szempontjából szintén nincs jelentősége. A 2022. augusztus 25-i események,

azt követően pedig augusztus 30-án a munkavégzéshez szükséges eszközök munkáltató részére történő átadása alapozza meg a jogvita elbírálása szempontjából releváns tényállást.

[119] A munkaeszközök átadásának formai és egyéb körülményei szintén közömbösek.

[120] Megjegyzi az ítéltábla, az alperes vitatja ugyan az elsőfokú ítéletben az augusztus 30-i történéseket illetően megállapított tényállást, azt azonban maga sem állította, hogy a felperes mondott fel. Mindezek alapján a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti értékelésével az a következtetés vonható le, hogy (ügyvezető neve) telefonban tett egyoldalú jognyilatkozatával – azt az Mt. 31. §-a alapján alkalmazandó Ptk. 6:8. § (1) bekezdése alapján értelmezve – a felperes munkaviszonyát 2022. augusztus 25. napján szóban, azonnali hatállyal felmondta.

[121] A munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozatokat írásban kell megtenni [Mt. 22. § (3) bekezdés]. Az alaki kötöttség megsértésével tett jognyilatkozat – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezménye akkor nem alkalmazható, ha a jognyilatkozat a felek egyező akaratából teljességbe ment. A feltétel megvalósulását az alperes nem állította, illetve azt cáfolja a felperes perindítása. A munkaviszony megszüntetésére irányuló nyilatkozatot tehát a kötelező alakiség hiányában érvénytelennek kell tekinteni, amelynek jogkövetkezménye az Mt. 82-84. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazása [Mt. 29. § (5) bekezdés].

[122] Mindezek alapján helytállóan hivatkozik a felperes arra, hogy a munkaviszony szóbeli jogellenes megszüntetését követően tett a munkaviszony azonnali hatályú felmondására vonatkozó 2022. szeptember 6-i felmondás már hatálytalan volt (Kúria Mfv.10.053/2022/9.).

[123] Ezért csupán megjegyzi az ítéltábla, egyetért az elsőfokú bíróságnak az írásban közölt azonnali hatályú felmondás jogellenességét illetően elfoglalt álláspontjával.

[124] A munkáltatói azonnali hatályú felmondás – az Mt. 22. § (3) bekezdése által támasztott alaki követelményeken túl – akkor jogszerű, ha az megfelel az Mt. 64. § (2) bekezdésében és az Mt. 78. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi követelményeknek. Ennek értelmében a megszüntetést a jognyilatkozatot tevő indokolni köteles. Az indokolásnak meg kell felelnie a valóság, világosság és okszerűség követelményeinek. A felperes állította, hogy a felmondás indoka nem valós, amely álláspontjával az ítéltábla az alábbiak szerint egyetért.

[125] Az Mt. 51. §-a szerint a munkáltató köteles a munkavállalót a munkaszerződés és a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint foglalkoztatni, továbbá – a felek eltérő megállapodása hiányában – a munkavégzéshez szükséges feltételeket biztosítani. A (3) bekezdés kimondja, a munkavállalót csak olyan munkára lehet alkalmazni, amely testi alkátára, fejlettségére, egészségi állapotára tekintettel rá hátrányos következményekkel nem járhat. A munkáltató a munkavállaló egészségi állapotának változására tekintettel köteles a munkafeltételeket, a munkaidőbeosztást – a 6. §-ban foglaltak figyelembevételével – megfelelően módosítani. E szabályozás azt jelenti, hogy a munkáltató egy adott munkakörön belül olyan konkrét munkára alkalmazhatja a munkavállalót, amely megfelel alkátának, azaz képes a munkafeladatot teljesíteni.

[126] Az alperesi munkáltató a felperes baleset utáni munkába állását követően lényegében az Mt. 51. § (3) bekezdésében foglaltaknak tett eleget, amikor módosította munkaidőbeosztását és a munkafeltételeket. Az alperes vitatta ugyan a „megállapodás” felperes által megjelölt tartalmát, ugyanakkor a felperesi előadást támasztja alá (ügyvezető neve)nak az alperes képviselőjének nyilatkozata, amely szerint megígérte a felperesnek, hogy a munkába való visszatérését követően a megváltozott munkaképességének megfelelő fuvarfeladatot biztosít számára (15. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal), továbbá maga sem állította, hogy a perbelitől eltekintve eltérő fuvarfeladatot adott volna a felperesnek.

[127] Az, hogy a körlevélben írtakat a munkáltató a felperesre nézve nem tartotta irányadónak, igazolja, hogy annak kiadását követően több mint egy éven át a módosított munkafeltételeknek megfelelő fuvarfeladatokkal látta el a felperest.

[128] A jogvita elbírálása szempontjából közömbös, hogy a vontató felperes egészségi állapotához igazodóan került-e átalakításra, vagy automata sebességváltóval működő gépjárművet biztosított a munkáltató a munkavégzéshez.

[129] Ebből következően helytálló az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy a 2022. augusztus 25-én és szeptember 2-án kiadott fuvarfeladatok ellátására vonatkozó utasítások sértik az Mt. 6. § (3) bekezdésében és 51. § (3) bekezdésében foglaltakat, amiből pedig okszerűen következik, hogy a felperes az Mt. 54. § (2) bekezdése alapján jogszerűen tagadta meg az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontjában írt kötelezettségét. Következésképp az azonnali hatályú felmondás Mt. 78. § (1) bekezdésében írt jogszabályi feltételei nem állnak fenn.

[130] Az elsőfokú bíróság elfoglalt jogi álláspontjára tekintettel, nevezetesen, hogy a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét egyéb okból megállapíthatónak találta, nem értékelte az alperesi fegyelmi eljárási rend be nem tartására, továbbá az erre vonatkozó felperesi tényállítást, amely szerint a szeptemberi utasítás kiadása a már engedélyezett szabadság időtartamára esett. A felperes fellebbezésében ezt nem kifogásolta, mindemellett a kifejtettek okán ennek vizsgálatára a jogvita elbírálása szempontjából nem bír jelentőséggel.

[131] A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy a munkáltató a felperes munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg. A munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén alkalmazható jogkövetkezmények közül a felperes – megváltoztatott keresete szerint – az Mt. 82. § (1) – (2) és (3) bekezdése szerinti jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Az Mt. 82. § (1) bekezdése alapján a felperes kárként elmaradt jövedelmének megtérítését kérte, amelynek érvényesíthető összegét az Mt. 82. § (2) bekezdése a munkavállaló 12 havi távolléti díjában korlátozza. Az elmaradt jövedelem megállapításánál alkalmazni kell a munkáltató felelősségére vonatkozó Mt. XIII. fejezetének a szabályait, így az elmaradt jövedelem megállapításánál irányadó az Mt. 169. §-a, 172. §-a, valamint a 177. § alapján alkalmazni rendelt Ptk. 6:518-534. §-a. A 6:528. § (3) bekezdése előírja, hogy a károsult jövedelemkiesését a károsodást megelőző 1 évben (12 hónapban) elért havi átlagjövedelem alapján kell meghatározni. Az elmaradt jövedelem tekintetében az elmaradt munkabér, a rendszeres pótlékok és a rendszeres juttatások [Mt. 169. § (1) bekezdés] vehetők figyelembe. Az elsőfokú bíróság a fenti jogszabályi rendelkezések helyes alkalmazásával határozta meg az alperesi munkáltatónál elért, a jövedelemkiesés számításának alapját képező összeget, az e körben kifejtett indokokkal az ítéltábla egyetért.

[132] Az alperes fellebbezése alapján az alábbiakra mutat rá:

[133] Az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság megállapítását, hogy a 2/2018. számú munkáltatói utasítás egyoldalú kötelezettségvállalás, amely – tartalmát tekintve – teljesítménybért határoz meg különböző relációkban teljesített fuvarfeladatok után 30.- Ft/km, illetve 34 Ft/km összegben [Mt. 137. § (1), (2) bekezdés]. Ezt az alperes sem vitatta ellenkérelmében, hanem azt állította, hogy az így megállapított összeg (díjazás) két jogcímen került elszámolásra (üzemanyag-megtakarítás, illetve napidíj). Helyes az elsőfokú bíróság álláspontja, az, hogy az alperesi munkáltató az utasítás alapján kifizetett összegeket számviteli, illetve adózási szempontból miként számolja el, nem érinti azt, hogy az valójában teljesítménybér. Ezt igazolja (ügyvezető neve) előadása is (15. sz. jegyzőkönyv, 6. oldal). Ezt támasztja alá az is, hogy az alperes által az elsőfokú eljárásban csatolt elszámolásra vonatkozó iratok (2.; 12.; 16.) az alperesi előadást kétséget kizáróan nem bizonyítják. Így pl. az üzemanyag-elszámolásra vonatkozó 16. szám alatt csatolt irat aláírást nem tartalmaz, ezért annak hiányában nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak [Pp. 325. § (1)

bekezdés], ezért ahhoz vélelem nem fűződik [Pp. 325. § (3) bekezdés] és üzemanyag megtakarításként egyéb peradat sem támasztja alá az abban írtakat.

[134] Egyetért az ítéltábla az alperesnek azzal az álláspontjával, hogy a felperesnek az elmaradt jövedelem összegét érintő fellebbezése a Pp. 7. § 12. pont b) alpontja alapján keresetváltoztatás. A Pp. 373. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezésben a keresetet – a (2) – (5) bekezdésben foglalt kivételekkel – megváltoztatni nem lehet. A felperes keresetváltoztatásának az alapja az az új tényállítás, hogy a (V). Kft.-nél kimutatott jövedelmét rendkívüli munkateljesítménnyel érte el. Az új tényállításnak Pp. 373. § (2) bekezdésében írt jogszabályi feltételei nem állnak fenn, ezért az ítéltábla a keresetváltoztatást elutasította.

[135] Az Mt. 167. § (2) bekezdése értelmében a munkaviszonyt jogellenesen megszüntető munkáltatónak nem kell megtérítenie az elmaradt jövedelem azon részét, amelynek tekintetében a munkavállaló a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Ez akkor állapítható meg, ha a károsult munkavállaló a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította. Az alperes fellebbezésében alappal kifogásolta, az elsőfokú bíróság az ellenkérelmében való hivatkozása ellenére nem vizsgálta, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett-e. A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli. Mindebből következően a munkavállaló kárenyhítési kötelezettsége elmulasztása elmaradt jövedelmet csökkentő hatásának bizonyítása a munkáltatót mint károkozót terheli [6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 7. pont]. E körben az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetést [Pp. 237. § (2) bekezdés] elmulasztotta, amelyet az ítéltábla a Pp. 369. § (4) bekezdése alapján pótol. Az alperes álláspontjával szemben a bizonyítási szükséghelyzet Pp. 275. § (2) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn.

[136] A felperes kárenyhítési kötelezettsége arra terjed ki, hogy az adott körülményeket is figyelembevéve aktívan folyamatosan eljárjon az újabb munkaviszony létesítése érdekében. Tény, hogy a felperes a munkaviszonya megszüntetését követő 3 hónapon belül munkaviszonyt létesített. Az ítéltábla álláspontja szerint ez az időtartam az általános élettapasztalat szerint – az aktív álláskereső időtartamát figyelembevéve – nem tekinthető az általában elvárhatóság követelményét sértő magatartásnak. Az alperes által a másodfokú eljárásban felajánlott bizonyítás, a különböző gazdasági társaságoktól beszerzett tájékoztatások, illetve álláshirdetés tartalma nem ad alapot a kárenyhítési kötelezettség megsértésének a megállapítására. Azok egyike sem tartalmaz olyan adatot, amely bizonyítaná, hogy a felperes azonos munkafeltételek mellett azonos munkabért érhetett volna el a nyilatkozattevő munkáltatóknál való elhelyezkedés esetén. A (D.) Gazdasági Társaságtól származó úgynevezett szakvélemény pedig csupán általános megállapításokat tartalmaz statisztikai adatok alapján.

[137] A kifejtettek figyelembevételével az alperes az Mt. 166. § (1) bekezdése alapján köteles a jogellenes felmondás következményeként 2023. szeptember 30. napjáig terjedő időre a felperes elsőfokú bíróság által meghatározott elmaradt munkabérből eredő kárának megtérítésére.

[138] A felperesnek az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően esedékessé vált elmaradt jövedelem iránti igénye a Pp. 521. § (2) bekezdése szerinti megengedett keresetváltoztatás. Az ítéltábla álláspontja szerint a felperes megfelelően bizonyította a 2023. október 1. napját követően létesített munkaviszonyban elért jövedelme összecszerűségét [Pp. 523. § (3) bekezdés]. Az alperes ezt vitató kifogásai alaptalanok az alábbiak szerint.

[139] A felperes által a másodfokú eljárásban jelenlegi munkáltatójától beszerzett és csatolt munka díjazásával kapcsolatos okiratok kapcsán az ítéltábla hangsúlyozza, hogy azok egyértelműen meghatározzák a munka díjazásának elemeit. A munkaszerződés szerinti személyi alapon felül tartalmazza a napidíjat (3. pont), amelynek elszámolására vonatkozó okirat valóságát az alperes sem vitatta. Az alperes álláspontjával ellentétben a napidíjként és az üzemanyag megtakarításként elszámolt összeg a felperes jelenlegi munkáltatójánál nem a teljesítménybér eleme, ellentétben a fentebb hivatkozott az alperesi ügyvezetői utasítással. Az alperes által kétségbe nem vont nyilatkozat szerint azok az Szja. tv. 27. §-a és a 60/1992. (IV. 01.) Korm. rendelet szerint kerültek elszámolásra.

[140] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az alperest terhelő jövedelem pótló kártérítés összegét 1 865 706 Ft-ra felemelte.

[141] Alapítanul kifogásolja az alperes az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmének az elutasítását.

[142] A Pp. 130. § (1) bekezdése szerint a bíróság az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Unió alapját képező szerződésekben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikke értelmében az Európai Unió Bírósága a szerződések értelmezése; (a) pont) és az uniós intézmények, szervek, vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése kérdésekben rendelkezik, hatáskörrel előzetes döntés meghozatalára. A jelen eljárásban a fenti rendelkezésben foglalt előzetes döntéshozatalra tartozó értelmezési kérdés nem merült fel.

[143] A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság mint sürgősségtelent megalapozottan mellőzte a könyvszakértői vélemény beszerzését is.

[144] Alapítanul kifogásolja a felperes a pertárgy értékének meghatározását. Helyesen hivatkozott az alperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy az ott kifejtett indokok alapján a jelen eljárásban a Pp. 512. §-ának alkalmazására nem kerülhet sor. A felperes keresetében a munkaviszony jogellenes megszüntetésére alapítottan az Mt. 82. §-a alapján támaszt pénzkövetelést az alperessel szemben, ezért a pertárgy értéke a pénzkövetelés összege, azaz 4 779 643 Ft [Pp. 21. § (1), (5) bekezdés]. Ugyancsak helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a fellebbezésben hivatkozott az általánostól eltérő Pp. 83. § (3) és (4) bekezdésében írt perköltségviselési szabályok nem alkalmazhatók. A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a peresztesség-pernyertes arányában kell határozni. A per fő tárgyát érintő eredménytelen fellebbezések tekintetével megállapítható, hogy a felperes 1 827 432 Ft erejéig pernyertesnek, 2 952 211 Ft erejéig pedig peresztessnek bizonyult. Ez utóbbi összeg magában foglalja a felmondási időre járó távolléti díj címén érvényesíteni kívánt 694 090 Ft-ot is, amely kereset tekintetében az eljárás megszüntetésre került. Ezzel összefüggésben a Pp. 85. § (1) bekezdése alapján a (2) bekezdésben foglalt kivétel hiányában a felperes köteles az alperes perköltségét megtéríteni. Ennek alapján a peresztesség-pernyertes aránya az alperesre kedvezőbben 38 % -62 %.

[145] Ennek alapján a felperest a Pp. 81. §-ának megfelelően a tényállásban írtak szerint felszámított 680 000 Ft perköltségből 217 600 Ft illeti meg.

[146] Az alperes az általa megalapozottan felszámított perköltségének 62 %-ára jogosult. Az ítéltábla észlelte, hogy az alperes A/16. sorszám alatt csatolt költségjegyzékben a 2023. február 9-i perfelvételi tárgyalásra 10:38-tól 16.00 óráig 7,5 órát számított fel, holott a tárgyalás időtartama helyesen 5,5 óra, így e tárgyalásra felszámítható ügyvédi munkadíj a költségjegyzékben szereplő 219 75 Ft helyett 160 655 Ft. Ennek alapján a költségjegyzéken felszámított perköltség összege 651 121 Ft. Ehhez adódik a 2023. május 11-i 3,5 óra tartamú tárgyalásra felszámítható 102 235 Ft ügyvédi munkadíj, továbbá a 69 567 Ft készkiadás. Az

alperes által felszámítható perköltség összege tehát 822 923 Ft, amelynek 62 %-ára, azaz 510 212 Ft-ra jogosult a pernyertessége arányában. Ebben elszámolva a felperesnek járó 217 600 Ft perköltséget, az alperest megillető részperköltség 292 612 Ft.

[147] Erre tekintettel az ítéltábla a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 292 612 Ft-ra felemelte.

[148] Az ítéltábla a Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú precedensképes határozatára is figyelemmel nem látott lehetőséget a felek által felszámított perköltség mérséklésére.

[149] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezését részben, a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján.

[150] A felperes fellebbezése teljes egészében alaptalannak bizonyult, míg az alperes fellebbezése minimális mértékben a javára fizetendő perköltség kis összegű felemelése tekintetében bizonyult alaposnak. Ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.

[151] A felperes fellebbezése alapján a fellebbezési perérték 1 184 224 Ft (jövedelempótló kártérítés felemelése 578 324 Ft-tal + 215 900 Ft perköltség fizetésére kötelezésének mellőzése + alperes kötelezése 390 000 Ft perköltségre). Az alperes fellebbezéséhez kapcsolódóan 2 555 903 Ft (munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként megítélt 1 128 744 Ft + 587 916 Ft megfizetésének mellőzése + 215 900 Ft felperes által fizetendő perköltség 1 055 143 Ft-ra történő felemelése). A felperes fellebbezése teljes egészében alaptalannak bizonyult, az alperes fellebbezése 87 712 Ft erejéig vezetett eredményre. A felperes munkáltatói költségkedvezményben részesült, ezért a terhére eső 100 874 Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad (saját fellebbezése vonatkozásában 94 738 Ft, alperes fellebbezésének eredményessége: 6137 Ft). [Pp. 101. § (6) bekezdés]. Az alperest a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a pervesztességéhez igazodó fellebbezési eljárási illeték megfizetése terheli, amely 2 479 191 Ft alapján 198 335 Ft. Az alperes fellebbezésére 137 333 Ft illetéket megfizetett, így további 61 002 Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére köteles.

[152] A keresetváltoztatáshoz kapcsolódóan ugyancsak illetékfizetési kötelezettség merül fel. A felperes a jövedelempótló kártérítés 1 128 744 Ft összegét 1 942 503 Ft-ra kérte felemelni. A keresetváltoztatáshoz kapcsolódó illetékalap: 813 759 Ft. A megváltoztatott keresetet az ítéltábla 736 962 Ft erejéig tekintette megalapozottnak, amelyre tekintettel az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alperes 44 278 Ft megfizetésére köteles, míg a felperest a 76 797 Ft pervesztességéhez igazodó 4608 Ft illeték a fentiekben írt felperesi költségkedvezmény folytán az állam terhén marad. Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy a másodfokú eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie. Megfizetése során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számát, valamint az illetékfizetési kötelezettséget megállapító jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot. Figyelmezteti az alperest, amennyiben az illetéket az esedékességkor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.050/2023/25.

A felperes:

(felperes neve) (lakcíme., tartózkodási hely: ...)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kincses István Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kincses István; iroda címe.)

Az alperes:

(alperesi cég neve) (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Lak Edit ügyvéd (ügyvéd címe.

A per tárgya:

munkaviszony megszüntetése és egyéb követelés

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Gyulai Törvényszék 7.M.70.068/2022/26/I.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

Felperes, 7.M.70.068/2022/27. és 31., az alperes, 7.M.70.068/2022/29.

KIJAVÍTÓ VÉGZÉS

Az ítéltábla az Mf.I.40.050/2023/23. számú ítéletét akként javítja ki, hogy a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 292 612 (kettőszázkilencvenkettőezer-hatszáztizenkettő) Ft-ra felemeli.

Az alperes által az államnak fizetendő másodfokú eljárási illeték összege helyesen 100 280 (százezer-kettőszáznyolcvan) Ft, míg az állam terhén maradó másodfokú eljárási illeték összege helyesen 105 482 (százötezer-négyszáznyolcvankettő) Ft.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az ítéltábla az alperes fellebbezését részben megalapozottnak találta és az Mf.I.40.050/2023/23. számú ítéletében a felperes által fizetendő perköltség összegét felemelte. Az ítéltábla az ítélet írásba foglalásakor észlelte, hogy számítási hiba folytán az alperesnek fizetendő perköltség összegét tévesen határozta meg.

[2] Az írásba foglalt ítélet indokolása a helyes számítást tartalmazza. Az alperes által fizetendő, továbbá az állam terhén maradó fellebbezési eljárási illeték tekintetében ugyancsak számítási hiba történt, amelynek helyes levezetését az írásba foglalt ítélet szintén tartalmazza. A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az ítélet rendelkező részét a Pp. 352. § (1) bekezdése alapján kijavította.

Szeged, 2024. december 5.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró